

Wyniki finansowe towarzystw i funduszy emerytalnych w 2006 roku

Powszechne towarzystwa emerytalne¹ w 2006 r. wykazały zysk finansowy netto w wysokości 590,4 mln zł, tj. o 28,6% wyższy niż w roku 2005. Wynik finansowy zarządzanych przez towarzystwa otwartych funduszy emerytalnych ukształtował się na poziomie 15,2 mld zł, co oznacza ponad 47,4% wzrostu w skali roku. Wszystkie fundusze osiągnęły dodatni wynik finansowy.

Aktywa powszechnych towarzystw emerytalnych na koniec grudnia 2006 r. wyceniono na kwotę 2,5 mld zł (wobec 2,2 mld zł w roku 2005). W strukturze aktywów ogółem aktywa obrotowe stanowiły 60,2% (bez zmiany w skali roku). Główną pozycją aktywów obrotowych pozostały inwestycje krótkoterminowe, ale ich udział spadł z 93,0% do 90,8%. Aktywa trwałe osiągnęły wartość 978,4 mln zł, tj. o 14,0% wyższą niż przed rokiem. Wzrost aktywów trwałych był spowodowany między innymi zwiększeniem długoterminowych inwestycji i rozliczeń międzyokresowych odpowiednio o 9,9% i 18,1%.

Pasywa powszechnych towarzystw emerytalnych w 89,8% były kształtowane przez **kapitał własny**, który wyniósł 2209,2 mln zł, co oznacza wzrost o 15,3% w skali roku. Do wzrostu tego przyczyniło się zmniejszenie straty z lat ubiegłych (o 225,1 mln zł) i poprawa wyniku bieżącego okresu obrotowego (o 131,3 mln zł). Rezerwy na zobowiązania ukształtowały się na poziomie 95,8 mln zł, tj. o 1,9% wyższym niż przed rokiem. Wartość zobowiązań długoterminowych pozostała na tym samym poziomie (0,1 mln zł). Zobowiązania krótkoterminowe zmniejszyły się o 40,6% i wyniosły 55,4 mln zł. Największą dynamikę zmian zaobserwowano w zakresie zobowiązań z tytułu podatków, ceł, dotacji, ubezpieczeń i innych świadczeń (spadek z 61,2 mln zł do 6,1 mln zł).

Przychody wynikające z zarządzania otwartymi funduszami emerytalnymi wyniosły 1511,5 mln zł (wzrost o 21,2%). Przychody z tytułu kwot pobieranych od wpłacanych składek stanowiły 63,5% tej kwoty (wobec 65,6% rok wcześniej), a wynagrodzenie za zarządzanie 32,5% (wobec 30,5%). Towarzystwa poniosły **koszty związane z zarządzaniem funduszami** w wysokości 866,3 mln zł, co oznacza ich wzrost o 10,6%. Głównymi pozycjami generującymi koszty były koszty usług akwizycyjnych (30,7% kosztów wobec 28,6% rok wcześniej), ogólne koszty zarządzania towarzystwami (19,9% wobec 22,0%) oraz koszty z tytułu opłat agenta transferowego i prowadzenia rejestru członków funduszu (15,5% wobec 18,3%).

Wynik techniczny towarzystw na zarządzaniu funduszami emerytalnymi ukształtował się na poziomie 645,2 mln zł, tj. o 39,1% wyższym niż rok wcześniej. Po uwzględnieniu wyniku na pozostałej działalności, towarzystwa uzyskały 712,3 mln zł **zysku brutto** (wzrost o 28,2%). Zysk ten obciążono podatkiem dochodowym w wysokości 120,5 mln zł (82,0 mln zł przed rokiem).

¹ Informację opracowano na podstawie danych Komisji Nadzoru Finansowego. Dane obejmują 15 PTE oraz 15 OFE.

Korekta z tytułu odroczonego podatku dochodowego wyniosła 1,4 mln zł (14,4 mln zł rok wcześniej). W efekcie, powszechne towarzystwa emerytalne zamknęły rok 2006 **zyskiem netto** 590,4 mln zł, tj. o 28,6% wyższym niż w roku 2005.

W 2006 r. **otwarte fundusze emerytalne** dysponowały **aktywami ogółem** o wartości 117,1 mld zł, tj. o 35,6% większymi niż rok wcześniej. Środki pieniężne zwiększyły się ponad 2-krotnie i osiągnęły wartość 721,4 mln zł. Należności ogółem wzrosły o 29,7% do 118,2 mln zł. Zobowiązania ogółem ukształtowały się na poziomie 495,6 mln zł, tj. o 104,9% wyższym niż rok wcześniej. Wzrost ten był spowodowany głównie ponad 7,5-krotnym zwiększeniem zobowiązań z tytułu nabytych składników portfela, które wyniosły 347,1 mln zł. **Aktywa netto** funduszy osiągnęły wartość 116,6 mld zł, co oznacza wzrost o 35,4% w skali roku.

Portfel inwestycyjny stanowił 99,3% aktywów ogółem (99,5% przed rokiem). W jego strukturze dominowały obligacje, ale ich udział spadł z 63,5% do 60,8%. Zwiększył się udział akcji (o 2,7 pkt do 34,4%) i bonów skarbowych (o 1,4 pkt do 2,0%). Według stanu na koniec grudnia 2006 r. fundusze posiadały 2625,1 mln zł **obligacji skarbowych** będących formą spłaty zobowiązań Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.² Fundusze ulokowały 344,6 mln zł w certyfikatach inwestycyjnych (252,6 mln zł rok wcześniej) oraz 111,7 mln zł w listach zastawnych (111,5 mln zł przed rokiem).

Przychody operacyjne otwartych funduszy emerytalnych wyniosły 3814,8 mln zł i były o 20,5% wyższe niż rok wcześniej. Główną ich pozycją pozostały odsetki od dłużnych papierów wartościowych, stanowiące 73,4% przychodów. **Koszty operacyjne** ukształtowały się na poziomie 544,3 mln zł, tj. o 24,2% wyższym niż w roku 2005. Koszty związane z zarządzaniem funduszami emerytalnymi wyniosły 483,8 mln zł i stanowiły 88,9% kosztów operacyjnych.

Zrealizowany zysk z inwestycji wzrósł o 18,0%, osiągając wartość 3053,3 mln zł. Niezrealizowany zysk z wyceny zwiększył się o 77,5% do 8901,6 mln zł. **Wynik finansowy** wykazany przez wszystkie otwarte fundusze emerytalne wyniósł 15225,4 mln zł (wzrost o 47,4% w skali roku).

W prowadzonym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych Centralnym Rejestrze Członków w 2006 roku było zarejestrowanych 12,4 mln członków funduszy, tj. o 5,4% więcej niż rok wcześniej. Liczba rachunków prowadzonych przez fundusze wyniosła 12,8 mln³. W stosunku do 2005 r. zmniejszył się o 0,9 pkt udział rachunków martwych, na które nie wpłynęła żadna składka. Nadal jednak średnio 5,5% rachunków pozostało pustych. Dla poszczególnych funduszy odsetek martwych rachunków wahał się od 2,0% do 16,3% rachunków ogółem. Od stycznia do grudnia 2006 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przekazał do funduszy emerytalnych 15611,3 mln zł składek oraz 563,2 mln zł odsetek (wobec odpowiednio 13417,0 mln zł i 616,0 mln zł w 2005 r.).

Minimalna wymagana stopa zwrotu za okres od 30 września 2003 r. do 29 września 2006 r. wyniosła 22,9% i w okresie tym każdy z funduszy osiągnął stopę zwrotu wyższą niż minimalna wymagana.

² Skarb Państwa przejął zobowiązania Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu składek opłaconych za okres od 1.04.1999 r. do 31.12.2002 r. i nieprzekazanych w terminie do funduszy oraz z tytułu odsetek należnych od tych składek. Zobowiązania te są regulowane w formie obligacji skarbowych. (Ustawa z 23.07.2003 r. o przejęciu przez Skarb Państwa zobowiązań ZUS z tytułu nieprzekazywania składek do otwartych funduszy emerytalnych; Dz. U. z 2003 r. nr 149, poz. 1450).

³ Liczba członków zarejestrowanych w Centralnym Rejestrze Członków Otwartych Funduszy Emerytalnych prowadzonym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest różna od liczby rachunków prowadzonych przez otwarte fundusze emerytalne, ponieważ otwarty fundusz emerytalny otwiera rachunek po zawarciu umowy członkostwa, natomiast identyfikacja i rejestracja w Centralnym Rejestrze Członków następuje w późniejszym terminie.

Tablica 1.1 **Bilans powszechnych towarzystw emerytalnych**

Wyszczególnienie	2005 r.	2006 r.
	w mln zł	
Aktywa trwałe	858,0	978,4
Wartości niematerialne i prawne	37,4	55,2
Rzeczowe aktywa trwałe	11,3	12,7
Należności długoterminowe	0,4	0,4
Od jednostek powiązanych	0,2	0,2
Od pozostałych jednostek	0,2	0,2
Inwestycje długoterminowe	555,8	611,1
Długoterminowe aktywa finansowe	555,8	611,1
Inne inwestycje długoterminowe	-	-
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	253,1	299,0
Aktywa obrotowe	1 298,1	1 482,8
Zapasy	0,1	0,3
Należności krótkoterminowe	57,3	86,5
Inwestycje krótkoterminowe	1 207,6	1 346,8
Krótkoterminowe aktywa finansowe	846,6	942,8
Środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	359,9	402,7
Inne inwestycje krótkoterminowe	1,1	1,3
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	33,1	49,2
SUMA AKTYWÓW	2 156,1	2 461,2
Kapitał własny	1 916,1	2 209,2
Kapitał podstawowy	1 538,2	1 538,2
Akcje własne	-	-
Kapitał zapasowy	905,6	837,1
Kapitał z aktualizacji wyceny	8,7	6,5
Pozostałe kapitały rezerwowe	17,2	24,6
Wynik finansowy z lat ubiegłych	-1 012,7	-787,6
Wynik finansowy netto okresu obrotowego	459,1	590,4
Odpisy z zysku netto w ciągu okresu obrotowego	-	-
Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	240,0	252,0
Rezerwy na zobowiązania	94,0	95,8
Zobowiązania długoterminowe	0,1	0,1
Zobowiązania krótkoterminowe, w tym:	93,3	55,4
tytułem pokrycia niedoboru	-	-
tytułem wpłat na rachunek premiowy	1,1	1,5
tytułem wpłat na rachunek Funduszu Gwarancyjnego	2,0	14,8
z tytułu akwizycji na rzecz funduszy emerytalnych	11,6	16,9
tytułem podatków, ceł, ubezpieczeń i innych	61,2	6,1
tytułem wynagrodzeń	0,1	0,1
fundusze specjalne	1,1	0,9
Rozliczenia międzyokresowe	52,6	100,7
SUMA PASYWÓW	2 156,1	2 461,2

Tablica 1.2 **Rachunek wyników powszechnych towarzystw emerytalnych**

Wyszczególnienie	2005 r.	2006 r.
	w mln zł	
Przychody wynikające z zarządzania funduszami emerytalnymi	1 247,2	1 511,5
Z tytułu kwot pobieranych przez fundusze od wpłacanych składek	818,6	959,9
Wynagrodzenie za zarządzanie otwartymi funduszami emerytalnymi	381,0	491,1
Z tytułu opłat na rzecz towarzystw uiszczanych przez członków funduszy emerytalnych i związanych z wypłatami transferowymi	0,1	0,1
Przychody od funduszy na tworzenie rachunku premiowego	30,5	38,9
Przychody z tytułu wykorzystania rachunku rezerwowego funduszy	12,6	17,3
Przychody z wykorzystania części dodatkowej Funduszu Gwarancyjnego	-	-
Pozostałe przychody	4,4	4,2
Koszty związane z zarządzaniem otwartymi funduszami emerytalnymi	783,5	866,3
Obowiązkowe obciążenia z tytułu zarządzania funduszami	365,3	404,0
Koszty opłat agenta transferowego i rejestru członków funduszu	143,3	134,3
Koszty opłat na funkcjonowanie KNUiFE i rzecznika ubezpieczonych	15,2	17,1
Koszty z tytułu tworzenia w funduszu rachunku premiowego	25,6	34,6
Koszty wpłat na rachunek części podstawowej Funduszu Gwarancyjnego	20,2	27,2
Koszty wpłat na rachunek części dodatkowej Funduszu Gwarancyjnego	47,4	59,2
Koszty pokrycia niedoboru w otwartych funduszach emerytalnych	-	-
Koszty z tytułu opłat transakcji nabycia i zbycia aktywów funduszy	0,8	0,9
Koszty z tytułu prowizji dla ZUS od składek członków funduszy	105,4	121,6
Koszty z tytułu transferów – prowizja dla ZUS	2,8	2,9
Koszty z tytułu transferów – opłata dla KDPW	2,8	4,7
Koszty pozostałych obowiązkowych obciążeń i opłat operacyjnych	1,8	1,5
Pozostałe obciążenia	418,2	462,3
Koszty usług akwizycyjnych	224,4	266,0
Koszty marketingu i promocji	21,8	23,6
Koszty ogólne zarządzania towarzystwami emerytalnymi, w tym:	172,0	172,7
<i>Wynagrodzenia</i>	78,3	85,6
<i>Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia</i>	12,7	17,8
<i>Usługi obce</i>	57,0	49,6
Wynik techniczny towarzystw na zarządzaniu funduszami emerytalnymi	463,7	645,2
Pozostałe przychody operacyjne	7,5	8,9
Pozostałe koszty operacyjne	15,2	15,8
Wynik operacyjny	456,0	638,3
Przychody finansowe	102,2	90,2
Koszty finansowe	2,7	16,2
Wynik na działalności gospodarczej	555,5	712,3
Wynik brutto	555,5	712,3
Podatek dochodowy	82,0	120,5
Korekta aktywów lub pasywów z odroczonego podatku dochodowego	14,4	1,4
Wynik netto	459,1	590,4

Tablica 2.1 Bilans otwartych funduszy emerytalnych

Wyszczególnienie	2005 r.	2006 r.
	w mln zł	
Aktywa	86 326,9	117 073,3
Portfel inwestycyjny	85 932,5	116 233,7
Środki pieniężne ogółem	303,3	721,4
Środki pieniężne na rachunkach bieżących	2,2	0,7
Środki pieniężne na rachunku przeliczeniowym	214,3	518,8
Pozostałe środki pieniężne	86,8	202,0
Należności ogółem	91,1	118,2
Należności z tytułu dywidend	0,9	3,1
Należności z tytułu odsetek	2,1	1,4
Należności od towarzystw	0,4	0,8
Należności z tytułu zbytych składników portfela	86,5	90,6
Pozostałe należności	1,2	22,3
Zobowiązania ogółem	241,9	495,6
Zobowiązania wobec członków	143,5	62,4
Zobowiązania wobec depozytariuszy	0,3	0,6
Zobowiązania wobec towarzystw	27,3	53,9
Zobowiązania z tytułu nabytych składników portfela	45,7	347,1
Zobowiązania z tytułu nieprzeliczonych jednostek na rachunku rezerwowym i premiovym	2,0	2,7
Zobowiązania z tytułu nieprzeliczonych jednostek na rachunku części dodatkowej Funduszu Gwarancyjnego	0,2	3,9
Pozostałe zobowiązania	6,4	1,8
Rozliczenia międzyokresowe bierne	16,7	23,2
Aktywa netto	86 085,0	116 577,7
Kapitał funduszy	59 963,0	74 734,9
Kapitał rezerwowy	-47,8	-93,9
Kapitał premiovowy	7,1	8,7
Kapitał części dodatkowej Funduszu Gwarancyjnego	248,5	292,4
Zakumulowany nierozdysponowany wynik finansowy	25 914,2	41 635,6
Zakumulowany nierozdysponowany wynik z inwestycji	8 751,8	12 265,7
Zakumulowany nierozdysponowany zrealizowany zysk/strata z inwestycji	4 036,0	7 036,3
Niezrealizowany zysk/strata z wyceny inwestycji	13 070,9	22 278,1
Zakumulowane przychody z pokrycia niedoboru	55,5	55,5
Kapitał i zakumulowany nierozdysponowany wynik razem	86 085,0	116 577,7

Tablica 2.2 **Rachunek zysków i strat otwartych funduszy emerytalnych**

Wyszczególnienie	2005 r.	2006 r.
	w mln zł	
Przychody operacyjne	3 167,1	3 814,8
w tym:		
dywidendy i udziały w zyskach	627,8	817,8
odsetki od dłużnych papierów wartościowych	2 322,2	2 798,7
odsetki od depozytów bankowych i bankowych papierów wartościowych	130,6	127,9
odpis dyskonta od dłużnych papierów wartościowych nabytych poniżej wartości nominalnej	69,7	55,3
Koszty operacyjne	438,3	544,3
w tym:		
koszty zarządzania funduszami	375,7	483,8
koszty zasilenia rachunku premiowego	44,0	60,0
koszty wynagrodzenia depozytariuszy	14,7	17,5
przychody z tytułu uzupełnienia aktywów funduszy środkami zgromadzonymi na rachunku premiowym	-16,2	-24,3
Wynik z inwestycji	2 728,8	3 270,5
Zrealizowany i niezrealizowany zysk (strata)	7 603,3	11 954,9
Zrealizowany zysk (strata) z inwestycji	2 587,0	3 053,3
Niezrealizowany zysk (strata) z wyceny	5 016,3	8 901,6
Wynik z operacji	10 332,1	15 225,4
Przychody z tytułu pokrycia niedoboru	-	-
Wynik finansowy	10 332,1	15 225,4

Tablica 2.3 **Portfel inwestycyjny otwartych funduszy emerytalnych**

Wyszczególnienie	2005 r.	2006 r.	2005 r.	2006 r.
	w mln zł		w %	
Akcje spółek na regulowanym rynku giełdowym łącznie z NFI	27 239,9	39 925,4	31,7	34,4
Bony skarbowe	519,0	2 303,0	0,6	2,0
Depozyty bankowe i bankowe papiery wartościowe	3 203,2	2 604,7	3,7	2,2
Obligacje	54 596,6	70 720,7	63,5	60,8
Inne lokaty	373,8	679,9	0,5	0,6
OGÓŁEM	85 932,5	116 233,7	100	100

Tablica 2.4 Członkowie otwartych funduszy emerytalnych według wieku i płci ¹⁾

Wiek	2005 r.			2006 r.		
	mężczyźni	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety	ogółem
	w osobach					
17 lat i mniej	35 789	23 293	59 082	37 854	24 242	62 096
18-20	183 329	135 102	318 431	175 189	137 852	313 041
21-25	1 045 079	868 858	1 913 937	1 064 622	888 004	1 952 626
26-30	1 372 912	1 242 582	2 615 494	1 407 821	1 276 606	2 684 427
31-35	1 134 329	1 040 041	2 174 370	1 200 579	1 103 221	2 303 800
36-40	830 265	778 892	1 609 157	885 682	829 808	1 715 490
41-45	732 271	714 714	1 446 985	741 505	720 572	1 462 077
46-50	616 032	559 010	1 175 042	658 688	619 747	1 278 435
51 lat i więcej	264 367	143 872	408 239	361 208	220 129	581 337
Razem	6 214 373	5 506 364	11 720 737	6 533 148	5 820 181	12 353 329

Tablica 2.5 Składki przekazywane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych do otwartych funduszy emerytalnych ¹⁾

Przekazane w okresie:		Kwota składek	Odsetki	Liczba składek
		w mln zł		w szt
lipca	2005	392,8	69,9	5 242 251
	2006	809,0	5,9	10 020 601
sierpnia	2005	2 082,1	118,9	23 321 226
	2006	1 455,0	35,7	13 619 954
września	2005	1 025,1	37,2	11 185 414
	2006	1 385,5	47,5	13 308 285
października	2005	744,8	46,8	11 028 414
	2006	559,6	114,4	7 264 863
listopada	2005	1 746,8	105,2	18 348 369
	2006	2 327,4	105,9	23 126 036
grudnia	2005	664,3	69,7	7 082 578
	2006	1 201,3	29,6	11 641 961
19.05.1999 – 31.12.2005		62 821,7	1 103,0	677 779 390
19.05.1999 – 31.12.2006		78 433,2	1 666,2	835 430 621

¹⁾ Dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.